ADDENDUM

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

STAATSBOSBEHEER - NRIJ

2026

Toelichting
Dit addendum bevat de tekstonderdelen uit de samenwerkingsovereenkomst die op 8 juli 2026 door het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde als bestuurlijk vertrekpunt zijn vastgesteld en waarvoor naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026 nadere uitwerking of een alternatief tekstvoorstel is opgesteld.

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK-tekst blijft daarbij het bestuurlijke uitgangspunt. De in dit addendum opgenomen alternatieve en herziene tekstvoorstellen geven uitvoering aan de tijdens het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026 besproken openstaande bestuurlijke, juridische en financiële punten. Deze voorstellen wijzigen de door het Algemeen Bestuur vastgestelde tekst niet zelfstandig maar worden via de reguliere bestuurlijke besluitvormingsroute aan het NRIJ voorgelegd. Bepalingen uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK waarvoor geen wijziging wordt voorgesteld, zijn niet opnieuw in dit addendum opgenomen en blijven ongewijzigd van kracht.

In dit document wordt daarom een onderscheid gemaakt tussen:
- Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK (cursieve teksten)
- Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026 en de daaropvolgende juridische en inhoudelijke uitwerking (regulier weergegeven teksten)

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

2. Doelen van de Samenwerking

2.3. Partijen werken verder aan de op- en uitbouw van een duurzame samenwerking om elkaars (gezamenlijke) doelstellingen op het gebied van de brede welvaart nog verder te versterken. Deze doelen zien naast het bepaalde in deze overeenkomst onder andere op het duurzaam beheren en onderhouden van het werkgebied, waarbij Partijen aandacht hebben voor klimaatadaptatie en versterking van biodiversiteit, een gezonde leefomgeving, ruimte voor ontspanning en betrokkenheid van bewoners bij de inrichting van hun omgeving. Deze doelstellingen worden gerealiseerd binnen de bestuurlijke kaders van het Schap en kunnen nader worden geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's, werkafspraken, uitvoeringskalender en door middel van inzet vanuit de Producten en Dienstencatalogus (PDC) met inachtneming van de uitgangspunten van deze samenwerkingsovereenkomst.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

Wijziging: uitvoeringsprogramma i.p.v. uitvoeringsprogramma's en de uitvoeringskalender is verwijderd

2.3. Partijen werken verder aan de op- en uitbouw van een duurzame samenwerking om elkaars (gezamenlijke) doelstellingen op het gebied van de brede welvaart nog verder te versterken. Deze doelen zien naast het bepaalde in deze overeenkomst onder andere op het duurzaam beheren en onderhouden van het werkgebied, waarbij Partijen aandacht hebben voor klimaatadaptatie en versterking van biodiversiteit, een gezonde leefomgeving, ruimte voor ontspanning en betrokkenheid van bewoners bij de inrichting van hun omgeving. Deze doelstellingen worden gerealiseerd binnen de bestuurlijke kaders van het Schap en kunnen nader worden geconcretiseerd in het uitvoeringsprogramma, werkafspraken en door middel van inzet vanuit de Producten en Dienstencatalogus (PDC) met inachtneming van de uitgangspunten van deze samenwerkingsovereenkomst.

3. Beginselen van de samenwerking

3.13 *PDC is gebaseerd op een objectief en transparant kostprijsmodel (activity based costing). Daarbij wordt eerst vastgesteld welke activiteiten of inzet noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een product of dienst en welke volumes (Q) daarbij horen. De kostprijs volgt uit deze analyse en niet uit bestaande budgetten, personele bezetting of een gewenst exploitatieresultaat.*

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

3. Beginselen van de samenwerking

Artikel 3.13 wordt verwijderd.
In 7.3. wordt in plaats van de oorspronkelijke tekst onder 3.13 het volgende opgenomen op basis van het AB-besluit van 8 juli 2026:

Per product of dienst is inzichtelijk en herleidbaar hoe de kostprijs is opgebouwd en welke activiteiten inzet, volumes en kosten aan de dienstverlening ten grondslag liggen. Deze onderbouwing dient voldoende te zijn voor bestuurlijke beoordeling, begrotingsonderbouwing, financiële controle en publieke verantwoording door het Schap.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

PRODUCTEN EN DIENSTENCTALOGUS (PDC)

7.1 *De basis en keuzemogelijkheden rondom de dienstverlening van Staatsbosbeheer zijn vastgelegd in een producten- en dienstencatalogus (PDC). Het overzicht van de afgesproken producten en diensten is bijgevoegd als bijlage.*

7.2 De PDC is het producten- en dienstenaanbod van Staatsbosbeheer en vormt het door Staatsbosbeheer vastgestelde overzicht van producten, diensten en bijbehorende tarieven. Deze overeenkomst geeft nadere afspraken over de toepassing en uitvoering daarvan. Tegelijkertijd raakt deze toepassing meerdere partijen en processen.
Omdat de PDC rechtstreeks doorwerkt in de:
- *Programmabegroting van het Schap;*
- *Bijdragen van deelnemers;*
- *Uitvoering van taken binnen het Schap;*
- *Financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;*

vindt voorbereiding en afstemming van wijzigingen in producten, diensten, tarieven, inzet en financiële consequenties plaats met de betrokken partijen binnen de reguliere planning- en controlcyclus en de daarbij behorende governance-processen en de bestuurlijke besluitvorming.

7.3 De PDC en bijbehorende financiële onderbouwing worden zodanig ingericht dat
- *bestuurlijke besluitvorming;*
- *begrotingsonderbouwing;*
- *publieke verantwoording;*
- *financiële controleerbaarheid;*
- *inhoudelijke toetsbaarheid*

voldoende kunnen plaatsvinden.

7.4 Wijzigingen in de PDC, bijhorende financiële onderbouwing, dienstverlening, inzet of financiële consequenties als ook aanvullende werkzaamheden, afwijkingen van overeengekomen inzet of wijzigingen met financiële consequenties worden vooraf aan de uitgangspuntennota van de programmabegroting en/of begrotingscyclus van de gemeenten inzichtelijk gemaakt en bestuurlijk voorgelegd aan het Schap.

7.5 Partijen erkennen het belang van verdere ontwikkeling van financiële transparantie, kostentoerekening en bestuurlijke herleidbaarheid binnen de samenwerking.
De omvang van de dienstverlening, de daarvoor benodigde inzet en de financiële consequenties worden jaarlijks inzichtelijk gemaakt in het uitvoeringsprogramma en betrokken bij de begrotingsvoorbereiding en bestuurlijke besluitvorming van het Schap, waarin tenminste wordt uitgewerkt:
- de bestuurlijk uitlegbare tarievenstructuur;
- de (verdere) concretisering van de PDC;
- passende financiële systematiek;
- de relatie tussen inzet, prestaties, beheeropgaven en bestuurlijke besluitvorming.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

7.1 Staatsbosbeheer legt zijn dienstverlening met de daarbij behorende tarieven in het kader van deze samenwerkingsovereenkomst vast in een producten- en dienstencatalogus (PDC). Het overzicht van de overeengekomen dienstverlening (producten en diensten) die bijdragen aan het realiseren van de bestuurlijke doelstellingen, is bijgevoegd als bijlage X bij deze overeenkomst. Het NRIJ bepaalt binnen de door het Algemeen Bestuur vastgestelde bestuurlijke doelen, programmabegroting en financiële kaders, welke dienstverlening uit deze PDC wordt afgenomen. De aldus overeengekomen dienstverlening wordt opgenomen in het gezamenlijke uitvoeringsprogramma en vormt de basis voor de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst.

7.2 De PDC geeft een overzicht van de door Staatsbosbeheer in het kader van deze samenwerkingsovereenkomst aan het Schap te leveren producten en diensten en hun onderlinge samenhang, waarbij per product of dienst informatie wordt verstrekt over activiteiten, werkzaamheden, noodzakelijke inzet, kostprijs en uren. In de PDC wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere beheeractiviteiten en aanvullende projecten of bestuurlijke opdrachten (zgn. plusproducten), zodat zowel de structurele als de incidentele inzet van middelen inzichtelijk wordt gemaakt. De PDC wordt jaarlijks geactualiseerd en herijkt en ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur van het Schap aangeboden.

7.3 De PDC vormt de basis voor de planning, uitvoering, verantwoording en financiële onderbouwing van de werkzaamheden van het Schap, in het bijzonder voor wat betreft de Programmabegroting en daarmee voor de financiële en beleidsmatige sturing, verantwoording en uiteindelijke kostentoerekening. De PDC is zodanig ingericht dat een transparante relatie bestaat tussen middelen, prestaties en bestuurlijke doelen. Hierdoor zijn de kosten en resultaten van beheer, onderhoud, ontwikkeling en dienstverlening, schapsgebonden en herleidbaar, navolgbaar en controleerbaar. Per product of dienst is inzichtelijk en herleidbaar hoe de kostprijs is opgebouwd en welke activiteiten inzet, volumes en kosten aan de dienstverlening ten grondslag liggen. Deze onderbouwing dient voldoende te zijn voor bestuurlijke beoordeling, begrotingsonderbouwing, financiële controle en publieke verantwoording door het Schap.

7.4 Wijzigingen in de PDC, bijhorende financiële onderbouwing, dienstverlening, inzet of financiële consequenties als ook aanvullende werkzaamheden, afwijkingen van overeengekomen inzet of wijzigingen met financiële consequenties, worden vooraf aan de uitgangspuntennota van de programmabegroting en/of begrotingscyclus van de gemeenten inzichtelijk gemaakt en bestuurlijk voorgelegd aan het Schap.

7.5 Partijen erkennen het belang van verdere ontwikkeling van financiële transparantie, kostentoerekening en bestuurlijke herleidbaarheid binnen de samenwerking. De omvang van de dienstverlening, de daarvoor benodigde inzet en de financiële consequenties worden jaarlijks inzichtelijk gemaakt in het uitvoeringsprogramma en betrokken bij de begrotingsvoorbereiding en bestuurlijke besluitvorming van het Schap, waarin tenminste wordt uitgewerkt:

- de bestuurlijk uitlegbare tarievenstructuur;
- de (verdere) concretisering van de PDC;
- passende financiële systematiek;
- de relatie tussen inzet, prestaties, beheeropgaven en bestuurlijke besluitvorming.

Partijen stellen eenmalig een uitvoeringsprogramma vast. Het uitvoeringsprogramma wordt vervolgens tijdig en jaarlijks geactualiseerd en herijkt. Voor zover de actualisatie leidt tot inhoudelijke, organisatorische of financiële wijzigingen worden deze wijzigingen betrokken bij de begrotingsvoorbereiding en waar nodig overeenkomstig de geldende bestuurlijke besluitvormingsroute aan het Schap voorgelegd. De jaarlijkse actualisatie vindt uiterlijk in het eerste kwartaal van ieder kalenderjaar plaats zodat de wijzigingen kunnen worden verwerkt in de najaarsrapportage, eventuele begrotingswijziging voor het lopende jaar, ter voorbereiding op de programmabegroting, de begrotingscyclus van de gemeenten en de bestuurlijke besluitvorming van het Schap.

Nieuw 7.6 Partijen erkennen dat de organisatie van governance, bestuurlijke ondersteuning, regie, opdrachtgevers en overige schapsgeboden functies in ontwikkeling is. Het bestuur van het Schap kan besluiten bepaalde functies onafhankelijk van de dienstverlening door Staatsbosbeheer te organiseren. De financiële en organisatorische gevolgen hiervan worden betrokken bij de nadere uitwerking van de dienstverlening, de PDC, het uitvoeringsprogramma en de programmabegroting. Totdat hierover definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden, kunnen aan deze samenwerkingsovereenkomst geen rechten worden ontleend ten aanzien van de structurele invulling van deze functies.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

4. Rollen en verantwoordelijkheden

4.4 Partijen richten een vaste overlegstructuur in bestaande uit:
- *bestuurlijk overleg;*
- *ambtelijk overleg;*
- *governance-overleggen;*
- *voortgangsoverleggen;*

4.5 Het bestuurlijk overleg richt zich op:
- *strategische keuzes en koers;*
- *samenwerking;*
- *financiële kaders conform het BBV, zienswijze gemeenteraden, Awb, Gemeentewet en Wgr;*
- *escalatie;*
- *bestuurlijke besluitvorming;*
- *evaluatie van de samenwerking.*

Het bestuurlijk overleg bestaat uit de leden van het Dagelijks Bestuur en door Staatsbosbeheer aangewezen vertegenwoordiging op directie- of managementniveau met bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de samenwerking.

4.6 Het governance overleg richt zich op:
- *Werking van de samenwerking;*
- *Rolverdeling;*
- *Informatievoorziening;*
- *Sturingsafspraken;*
- *Monitoring van de overeenkomst.*

Het governance-overleg bestaat in ieder geval uit de voorzitter/vice-voorzitter van het schap en door Staatsbosbeheer aangewezen vertegenwoordigers op directie of managementniveau met bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de samenwerking.

4.7 Het voortgangsoverleg tussen de bestuurssecretaris en de accountmanager richt zich op:
- *Uitvoering;*
- *Planning;*
- *Capaciteit;*
- *Risico's;*
- *Voortgang opdrachten;*
- *Besluitvormingsafspraken.*

4.8 Het ambtelijk overleg (AO) richt zich op:
- *voorbereiding van en advisering over besluitvorming binnen DB en AB;*
- *uitvoering;*
- *planning;*
- *voortgang;*
- *informatievoorziening;*
- *afstemming van werkzaamheden;*

In het ambtelijk overleg zijn de accountmanager, rentmeester en controller van Staatsbosbeheer, de ambtelijk adviseurs van de deelnemende gemeenten, de bestuurssecretaris en programmamanager aanwezig. Op basis van de agenda kan het AO ervoor kiezen om experts en specialisten voor specifieke dossiers voor het AO uit te nodigen. Indien hun aanwezigheid niet noodzakelijk is wordt dit in goed overleg afgestemd. Technische, juridische en procesmatige vraagstukken worden zoveel mogelijk in het ambtelijk overleg voorbereid en opgelost, zodat het bestuurlijk overleg zich gericht kan zijn op bestuurlijke keuzes en governancevraagstukken.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

4. Rollen en verantwoordelijkheden

4.4 Partijen richten een vaste overlegstructuur in bestaande uit:
- bestuurlijk overleg;
- ambtelijk overleg;
- governance-overleggen;
- voortgangsoverleggen;

4.5 Het bestuurlijk overleg richt zich op:
- strategische keuzes en koers;
- samenwerking;
- financiële kaders conform het BBV, zienswijze gemeenteraden, Awb, Gemeentewet en Wgr;
- escalatie;
- bestuurlijke besluitvorming;
- evaluatie van de samenwerking.

Het bestuurlijk overleg bestaat uit de leden van het Dagelijks Bestuur en door Staatsbosbeheer aangewezen vertegenwoordiging op directie- of managementniveau met bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de samenwerking.

4.6 Het governance overleg richt zich op:
- Werking van de samenwerking;
- Rolverdeling;
- Informatievoorziening;
- Sturingsafspraken;
- Monitoring van de overeenkomst.

Het governance-overleg bestaat in ieder geval uit de voorzitter/vice-voorzitter van het schap en door Staatsbosbeheer aangewezen vertegenwoordigers op directie of managementniveau met bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de samenwerking.

4.7 Het voortgangsoverleg tussen de bestuurssecretaris en de accountmanager richt zich op:
- Uitvoering;
- Planning;
- Capaciteit;
- Risico's;
- Voortgang opdrachten;
- Besluitvormingsafspraken.

4.8 Het ambtelijk overleg richt zich op:
- voorbereiding van en advisering over besluitvorming binnen DB en AB;
- uitvoering;
- planning;
- voortgang;
- informatievoorziening;
- afstemming van werkzaamheden.

<u>Nieuw</u>

De accountmanager van Staatsbosbeheer en de ambtelijk adviseurs van de deelnemende gemeenten, de bestuurssecretaris en programmamanager zijn lid van het AO.

Andere medewerkers van Staatsbosbeheer kunnen, afhankelijk van de agenda, bij het AO aanwezig zijn wanneer hun inhoudelijke expertise of betrokkenheid bij een specifiek agendapunt van toegevoegde waarde is voor de bespreking. Hun aanwezigheid is daarmee functioneel en gekoppeld aan de inhoudelijke behandeling van de betreffende onderwerpen.

Kosten en uren van medewerkers van Staatsbosbeheer worden uitsluitend toegerekend voor zover deze rechtstreeks verband houden met de voor het NRIJ uitgevoerde dienstverlening of overeengekomen ondersteuning. Werkzaamheden die betrekking hebben op de interne organisatie, beleidsvorming, eigen juridische positie of belangenbehartiging van Staatsbosbeheer worden niet aan het NRIJ doorgerekend.

De omvang, aard en financiële toerekening van de inzet worden transparant en herleidbaar verantwoord en periodiek inzichtelijk gemaakt en betrokken bij de begrotings- en verantwoordingscyclus van het Schap. Deze bepaling geldt mede voor de inzet van de accountmanager, rentmeester, controller, juridische ondersteuning en overige staf- en ondersteunende functies voor zover deze inzet aan het Schap wordt toegerekend.

Technische, juridische en procesmatige vraagstukken worden zoveel mogelijk in het ambtelijk overleg voorbereid en opgelost, zodat het bestuurlijk overleg zich gericht kan zijn op bestuurlijke keuzes en governancevraagstukken.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

8. Financiële transparantie en verantwoording

8.7 *De begeleidingsuren voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud. De omvang van de begeleidingsuren voor regulier en groot onderhoud wordt jaarlijks onderbouwd in de begroting en toegelicht op basis van de aard, omvang en complexiteit van de onderhoudsopgave. Materiële afwijkingen worden zo spoedig mogelijk in voorkomende gevallen aan het bestuur voorgelegd en in de reguliere planning- en controlrapportages gemotiveerd en verantwoord.*

8.11 Voor de financiële verantwoording, kostentoerekening en bestuurlijke beoordeling van kosten en tarieven gelden het BBV en de Handleiding Rijksoverheidstarieven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als leidend referentiekader. Financiële informatie en tariefonderbouwingen worden zodanig ingericht dat deze herleidbaar, vergelijkbaar en toetsbaar zijn binnen de publieke verantwoordingssystematiek van het Schap en de deelnemende gemeenten. Indien de gehanteerde tarieven substantieel afwijken van gangbare publieke referentietarieven maken partijen inzichtelijk welke factoren aan deze afwijking ten grondslag liggen.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

8. Financiële transparantie en verantwoording

Toelichting

Het product Uitvoeren Terreinbeheer uit de PDC wordt onderbouwd met behulp van het Terrein Beheer Model (TBM), waarmee de te verwachten kosten voor zowel Materieel als Personeel worden berekend. De begeleidingsuren voor regulier onderhoud worden afzonderlijk voor onder gebiedsbeheer verantwoord. De begeleidingsuren voor groot- en vervangingsonderhoud worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud.

8.7. Voor de omvang van de begeleidingsuren voor regulier en groot onderhoud wordt jaarlijks maximaal 20% van de materiele uitgaven van alle lopende projecten in het boekjaar, onderbouwd en toegelicht in de programmabegroting en op basis van de aard, omvang en complexiteit van de onderhoudsopgave. Materiële afwijkingen worden zo spoedig mogelijk in voorkomende gevallen expliciet aan het bestuur vooraf ter besluitvorming voorgelegd en in de reguliere planning- en controlerapportages gemotiveerd en verantwoord. De uiteindelijke afrekening van de begeleidingsuren groot en regulier onderhoud vindt plaats op basis van aantoonbare noodzakelijke en werkelijk gemaakte begeleidingsuren.

8.11 Voor de financiële verantwoording, kostentoerekening en bestuurlijke beoordeling van kosten, tarieven en overhead gelden het BBV en de Handleiding Rijksoverheidstarieven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als leidend referentiekader. Financiële informatie en tariefonderbouwingen worden zodanig ingericht dat deze herleidbaar, vergelijkbaar en toetsbaar zijn binnen de publieke verantwoordingssystematiek van het Schap en de deelnemende gemeenten. Indien de door Staatsbosbeheer gehanteerde kosten, tarieven en overhead substantieel afwijken van deze publieke referentienormen, maakt Staatsbosbeheer inzichtelijk waarom deze kosten, tarieven en overhead in enig boekjaar substantieel daarvan afwijken en welke factoren hieraan ten grondslag liggen en legt Staatsbosbeheer dit vast in een tariefvoorstel voor het Schap. Het tariefvoorstel voor het daaropvolgende boekjaar wordt uiterlijk in september van het voorafgaande boekjaar aan het Schap beschikbaar gesteld, zodat dit kan worden betrokken bij de kadernota, de voorbereiding van de programmabegroting en de daaropvolgende bestuurlijke besluitvorming. Wijzigingen in tarieven en overhead worden niet eerder toegepast dan nadat de financiële gevolgen daarvan tijdig inzichtelijk zijn gemaakt en de vereiste bestuurlijke besluitvorming binnen het Schap heeft kunnen plaatsvinden.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

10. Conflicten

10.1 *Indien sprake is van tekortschietende uitvoering, onvoldoende naleving van bestuurlijke afspraken, gebrekkige informatievoorziening, onvoldoende financiële transparantie of niet-navolgbare verantwoording door één der partijen, wordt binnen een redelijke termijn een gezamenlijk herstelplan opgestelde met concrete verbetermaatregelen verantwoordelijkheden en termijnen. In beginsel geldt een termijn van vier weken tenzij de betreffende Partij kan beargumenteren dat een langere termijn benodigd is. Indien herstel binnen de afgesproken termijn uitblijft of onvoldoende voortgang wordt geboekt, wordt het vraagstuk bestuurlijk geëscaleerd.*

Partijen behouden daarbij, binnen de wettelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheden, voor zover noodzakelijk voor het herstel en proportioneel in relatie tot het tekortschieten het recht om financiële verplichtingen op te schorten, verrekening toe te passen bij aantoonbaar niet-geleverde of niet-volledige producten en dienstverlening en zijn publiekrechtelijke bevoegdheden volledig te benutten ten aanzien van:

- *budgetrecht van het bestuur, de deelnemende gemeenten en gemeenteraden*
- *autorisatie van budgetten*
- *vaststellen van bijdragen;*
- *financiële verantwoording;*
- *een reëel en inzichtelijke begroting*
- *mogelijkheid om beleidsmatige en financiële afwegingen te maken*
- *beoordeling van de uitvoering van de overeenkomst*
- *bestuurlijke besluitvorming omtrent voortzetting, aanpassing of bekrachtiging van afspraken binnen de samenwerking*
- *het verlenen van decharge bij de jaarrekening c.q. jaarverslag i.v.m. vaststelling of afgesproken werkzaamheden in de begroting daadwerkelijk zijn uitgevoerd.*

10.2. Partijen kunnen de overeenkomst tussentijds beëindigen indien:

- *Voortzetting van de overeenkomst strijdig wordt met wet- of regelgeving;*
- *Een partij structureel tekortschiet in de nakoming van verplichtingen uit deze overeenkomst en herstel uitblijft na een schriftelijke ingebrekestelling en redelijke hersteltermijnen.*
- *Bestuurlijke besluitvorming van een partij voortzetting van de overeenkomst onmogelijk maakt;*
- *De uitvoering van de overeengekomen werkzaamheden of omvang zodanig wijzigt dat voortzetting redelijkerwijs niet langer kan worden verlangd.*

10.3 Indien wezenlijke wijzigingen optreden in de bestuurlijke inrichting van het schap, de samenwerking met Staatsbosbeheer en het Schap, de eigendom- of beheerstructuur van de betrokken gebieden, de financiering van de werkzaamheden of de wettelijke kaders waarbinnen partijen opereren, treden partijen in overleg over aanpassing of beëindiging van de overeenkomst.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

10. Conflicten

10.1 Indien sprake is van tekortschietende uitvoering, niet-tijdige betaling van facturen, onvoldoende naleving van bestuurlijke afspraken/besluiten, gebrekkige informatievoorziening, onvoldoende financiële transparantie of niet-navolgbare verantwoording door één der Partijen, wordt binnen een redelijke termijn een gezamenlijk herstelplan opgesteld met concrete verbetermaatregelen, verantwoordelijkheden en termijnen. Als redelijke termijn voor het opstellen van een verbeterplan geldt in beginsel een termijn van vier weken, tenzij de tekortschietende Partij kan beargumenteren dat een langere termijn voor herstel benodigd is. Indien herstel binnen de afgesproken termijn uitblijft of onvoldoende voortgang wordt geboekt, wordt het geschil bestuurlijk geëscaleerd, als bepaald in artikel 4.5 van deze samenwerkingsovereenkomst. Partijen behouden daarbij, binnen hun wettelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheden, voor zover noodzakelijk voor het herstel en proportioneel in relatie tot het tekortschieten, het recht om financiële verplichtingen of werkzaamheden op te

schorten, verrekening toe te passen bij aantoonbaar niet-geleverde of niet-volledige producten en dienstverlening en hun (publiekrechtelijke) bevoegdheden volledig te benutten ten aanzien van:

- budgetrecht van het bestuur, de deelnemende gemeenten en gemeenteraden;
- autorisatie van budgetten;
- vaststellen van bijdragen;
- financiële verantwoording;
- een reëel en inzichtelijke begroting;
- mogelijkheid om beleidsmatige en financiële afwegingen te maken;
- beoordeling van de uitvoering van de overeenkomst;
- bestuurlijke besluitvorming omtrent voortzetting, aanpassing of bekrachtiging van afspraken binnen de samenwerking;
- het verlenen van decharge bij de jaarrekening c.q. jaarverslag i.v.m. vaststelling of afgesproken werkzaamheden in de begroting daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

10.2 Indien Partijen niet in staat blijken het geschil binnen een redelijke termijn in bestuurlijk overleg in der minne op te lossen, wordt het geschil ter beslechting voorgelegd aan een onafhankelijke geschillencommissie, waarvan de uitspraak bindend is voor Partijen. Er is sprake van een geschil wanneer één van beide Partijen dat schriftelijk aan de ander kenbaar maakt.

10.3 De onafhankelijke geschillencommissie bestaat uit drie deskundigen, waarvan er twee benoemd worden door ieder van de Partijen afzonderlijk, die op hun beurt gezamenlijk een derde deskundige benoemen, die in ieder geval niet afkomstig is uit de kringen van Partijen. Deze derde deskundige fungeert als voorzitter.

Nieuw

10.4 De geschillencommissie doet uiterlijk binnen twee maanden nadat aan haar een geschil is voorgelegd uitspraak. De geschillencommissie bepaalt zelf haar procesregels. De kosten van de onafhankelijke geschillencommissie worden door beide partijen in gelijke mate gedragen.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

Artikel 11 Looptijd

11. 4 *Opzegging dient te geschieden via een aangetekende brief. Indien Partijen voornemens zijn de samenwerkingsovereenkomst op te zeggen, gaan Partijen eerst met elkaar in overleg over de beoogde opzegging, brengen zij de gevolgen daarvan in kaart voor de zorgvuldige overdracht van werkzaamheden, middelen, informatie en archieven en leggen zij hun afspraken daarover vast in een beëindigingsovereenkomst.*

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

Artikel 11 Looptijd

11.4 Opzegging van deze overeenkomst dient te geschieden via een aangetekende brief. De opzegtermijn van één jaar, als bedoeld in het eerste lid van dit artikel, vangt aan op de dag waarop de schriftelijke opzegging door de andere Partij is ontvangen. Partijen treden vervolgens zo spoedig mogelijk met elkaar in overleg over de gevolgen van de beëindiging en brengen deze in kaart met het oog op een zorgvuldige overdracht van werkzaamheden, de afwikkeling van financiële en personele verplichtingen, middelen, informatie en archieven. Partijen leggen de daarover gemaakte afspraken vast in een beëindigingsovereenkomst. Het ontbreken van overeenstemming over of ondertekening van deze beëindigingsovereenkomst schort de opzegtermijn niet op en verlengt deze niet. Indien gedurende de opzegtermijn blijkt dat het redelijkerwijs niet mogelijk is om vóór het einde van de opzegtermijn een geschikte beheerpartner te vinden, of tot afwikkeling van wederzijdse verplichtingen uit de beeindigingsovereenkomst te komen, treden Partijen tijdig met elkaar in overleg over een eventuele verlenging van de opzegtermijn en de voorwaarden waaronder de dienstverlening gedurende die verlengde periode wordt voortgezet.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

Artikel 13 Wijzigingen

13.1 Partijen treden in overleg als zich omstandigheden voordoen die afwijken van de situatie waaronder de samenwerkingsovereenkomst is gesloten. Ook gaan partijen met elkaar in overleg indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen, van zodanige aard dat van Staatsbosbeheer of van het Schap in redelijkheid geen nakoming van de samenwerkingsovereenkomst (meer) gevergd kan worden. Partijen besluiten vervolgens in gezamenlijk overleg en in de geest van deze samenwerkingsovereenkomst op welk(e) onderdeel/onderdelen deze overeenkomst aanpassing behoeft.

13.3 Het uittreden van één of meerdere deelnemers uit de Gemeenschappelijke Regeling leidt niet automatisch tot beëindiging van deze overeenkomst. Partijen treden in overleg indien het uittreden gevolgen heeft voor de uitvoering, financiering of omvang voor de overeengekomen werkzaamheden.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

Artikel 13 Wijzigingen

13.1 Partijen treden met elkaar in overleg als zich (onvoorziene) omstandigheden voordoen die afwijken van de situatie waaronder de samenwerkingsovereenkomst is gesloten of er sprake is van andere zwaarwegende redenen die wijziging van deze overeenkomst noodzakelijk maken. Partijen besluiten vervolgens in gezamenlijk overleg en in de geest van deze samenwerkingsovereenkomst op welk(e) onderdeel/onderdelen deze overeenkomst aanpassing behoeft.

<u>Nieuw</u>

13.3. Indien er sprake is van (onvoorziene) omstandigheden van zodanige aard dat van Staatsbosbeheer of van het Schap in redelijkheid geen nakoming van deze samenwerkingsovereenkomst (meer) gevergd kan worden, kunnen Partijen deze samenwerkingsovereenkomst opzeggen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 11.4. Hiervan is in ieder geval sprake wanneer:

- voortzetting van de overeenkomst strijdig blijkt of wordt met wet- of regelgeving;
- een partij structureel tekortschiet in de nakoming van verplichtingen uit deze overeenkomst en herstel uitblijft na een schriftelijke ingebrekestelling en redelijke hersteltermijnen;
- bestuurlijke besluitvorming van een partij voortzetting van de overeenkomst onmogelijk maakt;
- de uitvoering van de overeengekomen werkzaamheden of omvang daarvan zodanig wijzigt dat voortzetting redelijkerwijs niet langer kan worden verlangd.

13.4 Het uittreden van één of meerdere deelnemers uit de Gemeenschappelijke Regeling leidt niet automatisch tot beëindiging van deze overeenkomst. Partijen treden in overleg indien het uittreden gevolgen heeft voor de uitvoering, financiering of omvang voor de overeengekomen werkzaamheden.

Tekst uit de door het Algemeen Bestuur vastgestelde SOK:

17. Slotbepaling

Deze samenwerkingsovereenkomst vormt het leidende kader voor de samenwerking tussen partijen. Nadere uitvoeringsafspraken, werkafspraken, uitvoeringsprogramma's, sturingsdashboards, producten en diensten catalogus en overige onderliggende documenten kunnen niet afwijken van de in deze overeenkomst vastgelegde governanceprincipes, bevoegdheidsverdeling, verantwoordelijkheden, informatieafspraken en sturingsmechanismen, als ook deze niet wijzigen, of beperken, tenzij partijen daarover expliciet nieuwe bestuurlijke afspraken maken.

Partijen erkennen dat de bepalingen van deze samenwerkingsovereenkomst voor een belangrijk deel invulling geven aan reeds bestaande wettelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheden van het Schap en Staatsbosbeheer, waaronder verantwoordelijkheden voortvloeiend uit de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Algemene Wet bestuursrecht, de Archiefwet en de toepasselijke financiële regelgeving op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing. Partijen werken de uitvoering van deze overeenkomst nader uit in een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma wordt periodiek geactualiseerd en vastgesteld binnen de kaders van deze overeenkomst.

Herziening naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 22 juli 2026:

17. Slotbepaling
Deze samenwerkingsovereenkomst vormt het leidende kader voor de samenwerking tussen partijen. Nadere uitvoeringsafspraken, zoals werkafspraken, het uitvoeringsprogramma, het sturingsdashboard en de PDC kunnen de in deze overeenkomst vastgelegde governance-principes, bevoegdheidsverdeling, verantwoordelijkheden, informatieafspraken en sturingsmechanismen niet wijzigen, beperken, of terzijde stellen en liggen zelf in het verlengde hiervan, tenzij partijen daarover expliciet nieuwe bestuurlijke afspraken maken.

Partijen erkennen dat de bepalingen van deze samenwerkingsovereenkomst voor een belangrijk deel invulling geven aan reeds bestaande wettelijke en bestuurlijke verantwoordelijkheden van het Schap en Staatsbosbeheer, onder andere voortvloeiend uit de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Algemene Wet bestuursrecht, de Archiefwet en de toepasselijke financiële regelgeving op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording.

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.